

هشدار یک اقتصاددان درباره تبعات اقتصادی کرونا:

خطر تعدیل نیرو در کشور بسیار جدی است

پیام عابدی

دولت اخیرا با شرط اجازه برداشت از صندوق توسعه ملی میلیارد تومان برای کمک به صندوق بیمه بیکاری، پرداخت تسهیلات به افراد کسب و کارهای آسیب دیده و... در نظر می گیرد. «سید جواد نورستی» اقتصاددان و مدیر عامل انجمن جامعه بیمه کشور با اشاره به چالشی که دولت در زمینه تامین منابع بودجه سال ۹۹ دارد، تاکید می کند که در این شرایط حساس منابع صندوق توسعه ملی باید در اختیار دولت قرار گیرد تا بتواند از پس تعهدات حاکمیتی برآید. وی البته وقوع فساد در تخصیص منابع به آسیب دیدگان را خطری جدی می داند.

پیش بینی می شود که صدها هزار نفر بر اثر شیوع ویروس کرونا که به کاهش سطح تقاضا در بسیاری از حوزه های اقتصادی و تعطیلی کسب و کارها منتهی شده، مشاغل خود را از دست بدهند. این در حالی است که تامین اجتماعی برای تامین منابع صندوق بیمه بیکاری

گزارش

روایتی از کسانی که سر پناهی برای قرنطینه خانگی هم ندارند

سهام ناچیز زباله گردان از ثروت آلوده

نسرین هزاره مقدم

در پاسخ به این سوال که زباله را به چه کسی می فروشی، اینها را کجا می بوی و چرا هنوز کار می کنی؟ هیچ نمی گوید. سرش را پایین می اندازد و سکوت می کند، اما نامش را می گوید: «محمد ابراهیم».

از ولایتش روزها و ماههاست که دور مانده و در تهران زباله گردی می کند. اهل جنوب خراسان است، دور ترین و مرزی ترین روستاهای جنوب خراسان؛ همان روستاهایی که سالهاست با قحطی و خشکسالی دست و پنجه نرم می کنند و مدتهاست به بیرونه بدل شده اند. مردان و جوانان به دنبال کار، آواره شهرهای دور و نزدیک شده اند و زن ها، هر کدام اتفاقی گلین و خرد در «سربیشه» دارند، در دورافتاده ترین شهرستان خراسان جنوبی و یکی از محروم ترین مناطق کشور و انتظار می کشند روزها و ماهها پشت کمر هم را تا مردان بازگردند. مردان مهاجر، غالباً خیلی دیر بازمی گردند؛ سالی یک بار یا نهایت دو بار اما آنچه با جان کندن به دست می آورند، برای خانواده ها حواله می کنند، برای کودکانی که تازه به دنیا می آیند، برای ترکهای سقف های گلی و سفره های خالی منتظران در خراسان جنوبی... «در روستای ما فقط چند خانواده مانده اند و آنها هم با پیر و از کار افتاده و علیل اند یا جایی برای رفتن ندارند. کشاورزی نیست، دامداری نیست و حتی آب آشامیدنی سالم نیست. از چندسال پیش که قنات ها خشک شدند و دیگر لایروبی نشدند، آب نداریم و برق هم نداریم. چندسال پیش گفتند برایتان برق آوردیم اما آن قدر ضعیف است و

پت پت می کند و حتی یک لامپ ۱۰۰ هم شبها نمی شود روشن کرد. هیچ کاری آنجا نیست و ۱۰ سال می شود که اوضاع خراب شده. قبل از آن، گوسفندداری داشتیم. یادش بخیر یاغ های گردو و بوته های عناب و زرشک، یادش بخیر رودخانه های که می غریه می آمد از وسط روستا می رفت تا درخت زیارت، یادش بخیر...»

محمد ابراهیم، در سی و چند سالگی و با وجود داشتن همسر و دو فرزند منتظر در خراسان جنوبی، کار تفکیک زباله و زباله گردی را در تهران انجام می دهد. نه معتاد است و نه اینکه توان کار کردن ندارد، فقط «کار» نیست، نه در آنجا و لایت و شهر و دیار خودش و نه در اینجا در تهران؛ جایی که کارگران خیره ساختمانی هم بیکارند و رکود، رکودی که قبلاً بوده و کرونا آن را مضعاف کرده، اما کارگران ساده روزمرد ابریده است. او که نه مهاجر غیر قانونی است و نه نیازمند اجازه کار، برای اینکه کار نیست، مجبور است در این روزهای سخت که مردم را از بیرون آمدن، حذر می دهند، باز هم با زباله ها سرو کار داشته باشد. او یک شهروند ایرانی است که از فرط استیصال، چاره دیگری ندارد!

«زباله گردی و دست کردن در زباله ها، آدم را خرد می کند، مجبورم...» اینها را که می گوید پشتش را می کند و دور می شود اما پشت خمیده اش را می بینم که تا بد، یک قوس منحنی در داور است.

از محمد ابراهیم که عبور کنیم، باز هم در نیمه فروردین ماه ۹۹، زباله گرد و آنهایی که کوله نان خشک بر پشت دارند، در کوچه ها و خیابان های

توقیف در پرداخت حق بیمه پرسنل مجموعه های آسیب دیده را چگونه تفسیر می کنید.

دولت تصمیم گرفته که با ترکیبی از پرداخت تسهیلات کم بهره و بخشودگی های مالیاتی در اقتصاد تحرک ایجاد کند اما من با بخشودگی جرایم مالیاتی موافق نیستم چرا که این اقدامی ضد رفاه است. شرکت های وجود دارند که با وجود مشکلات اقتصادی که دارند، بدهی مالیاتی خود را پرداخت کرده اند. بنابراین نباید شرایطی را فراهم کنیم که عده ای از زیر پرداخت مالیات یا حق بیمه فرار کنند. اهدای معافیت بیمه ای و مالیاتی زمینه تشبیه خوش حساب ها را فراهم می کند و موجب می شود تا خوش حساب ها هم به دنبال معافیت بگردند، آن هم در شرایطی که دولت بیش از یک چهارم بودجه سال ۹۹ را با درآمدهای مالیاتی بسته است. تامین اجتماعی هم به منابع بیمه ای برای ایفای تعهدات خود نیاز دارد. بنابراین باید حواس مان باشد که اقدامی را انجام ندهیم که مودیان مالیاتی و بیمه ای خوش حساب تشبیه شوند. از طرفی، با توجه به اینکه بسیاری از کسب و کارهای نیازمند دریافت تسهیلات کم بهره، دست به تعدیل کارکنان خود زده اند و در مقطع فعلی، مسأله اصلی کشور پرداخت مقرر بیکاری و تسهیلات کم بهره به آسیب دیدگان است، دولت نباید پرداخت تسهیلات به کسب و کارها را به شرط عدم تعدیل نیروی انسانی منوط کند. از آنجا که تعطیلی تعداد بیشتری از کسب و کارها در ماه های آینده اتفاق می افتد و کارفرمایان دیگری در حوزه های خدمات دست به تعدیل می زنند، محروم کردن آنها از دریافت تسهیلات کم بهره می تواند تبعات جبران ناپذیری برای اشتغال داشته باشد.

حجم پرداخت تسهیلات با نرخ ترجیحی ۱۲ درصد، با توجه به شدت خسارتی که به اقتصاد وارد شده، کافی است یا باید بیشتر شود؟

دولت هنوز ارزیابی جامعی از میزان خسارت ها منتشر نکرده و فعلا عددی را برای کمک اعلام کرده است. به همین خاطر نمی توانیم بگوییم منابع کافی است یا نه. دولت باید پیش از اینها تسهیلات ارزان قیمت در نظر بگیرد تا تعداد بیشتری از کسب و کارها تحت حمایت قرار گیرند. این گونه می توانیم به افزایش تعداد شاغلان از پس از پایان بحران دل ببندیم.

دولت هنوز ارزیابی جامعی از میزان خسارت ها منتشر نکرده و فعلا عددی را برای کمک اعلام کرده است. به همین خاطر نمی توانیم بگوییم منابع کافی است یا نه. دولت باید پیش از اینها تسهیلات ارزان قیمت در نظر بگیرد تا تعداد بیشتری از کسب و کارها تحت حمایت قرار گیرند. این گونه می توانیم به افزایش تعداد شاغلان از پس از پایان بحران دل ببندیم.

غیر از حوزه خدمات، تعدیل نیروی انسانی در کدام بخش های اقتصاد جدی تر است؟

تا جایی که امکان دارد، نیروهای خود را دور کار کنند و اگر توان آن را دارند، تعداد بیشتری نیرو به صورت دور کار استخدام کنند، به ویژه در حوزه خدمات. همچنین دولت باید از قدرت اجرایی و مالی خود که زمینه تثبیت بخشی از اشتغال موجود را دارند، حمایت کند.

نگرانی های بسیار جدی در مورد نحوه تخصیص تسهیلات به کسب و کارها و افراد آسیب دیده از شیوع ویروس کرونا وجود دارد. این گمانه زنی وجود دارد که شرکت هایی که قدرت سیاسی و توان مالی بالایی را دارند، درصد بالایی از تسهیلات را جذب کنند؛ تا جایی که دسترسی به این امکانات برای شرکت ها و کسب و کارهای کوچک سخت شود. در گذشته هم چنین تجربه ای را داشتیم؛ برای نمونه در زمینه تخصیص یارانه های انرژی. چگونه می توان این نگرانی ها را بر طرف کرد؟

بدون شک رانت وجود دارد و تضمینی وجود ندارد که شرکت های بزرگ سهم شرکت های کوچک را نبلعند. حتما افراد و شرکت هایی که مستحق نیستند از این تسهیلات بهره مند می شوند و مستحقان واقعی محروم می مانند بنابراین باید در این مورد حساس باشیم. نه تنها در گذشته که در زمان جاری هم صنایع سنگین، خودروسازی ها و پتروشیمی ها یارانه انرژی را می بلعند و به جای صادرات با ارزش افزوده بالا خام فروشی را ترویج می کنند. فولادها و پتروشیمی ها حجم بالایی از منابع آبی کشور را بدون پرداخت بهای آن وارد چرخه صنعتی خود می کنند بنابراین با اطمینان می گویم که در منابعی که برای حمایت از کسب و کارها دیده شده، انحراف خواهیم داشت. آنها که دنبال رانت هستند، بیکار ننشسته اند و در مراکز تصمیم گیری و تصمیم سازی هم ارتباطات بسیار قوی را دارند.

در دور ترین و محروم ترین مناطق کشور دارد، چگونه امکان پذیر است؟ طرح حمایت معیشتی کرونا نیز با شامل این آدم ها نمی شود (چرا که بسیاری از کارگران ایرانی روز مزد و مهاجر پایتخت، از جنوب کرمان، جنوب خراسان یا سیستان و بلوچستان می آیند و درصد بالایی از آنها حتی شناسنامه و اوراق هویت ندارند و به نظر نمی رسد در طرح احصای یارانه گیری، به حساب آمده باشند) یا اگر شامل اینها بشود، سه دوره پرداخت ۲۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومانی که فقط نوبت اول آن، یک ماه بعد از بحران پرداخت شده، به هیچ وجه نمی تواند باز زندگی دشوار و پر محنت اینها را به اندازه سرسوزنی سبک کند!

در این بین، سیاست های بگیر و ببند و توقیف، نمی تواند زندگی امثال محمد ابراهیم را از خطر کرونا و از زنج گرسنگی نجات دهد.

در سطح شهر افرادی هستند که بدون داشتن خودرو یا حتی موتورسیکلت، زباله های تفکیکی را در خورجینی بر پشت خود می گذارند و آنها را به گودهای زباله می برند یا احتمالاً به پیمانکاران تفکیک که همچنان غیرقانونی به فعالیت مشغولند، می فروشند. این بخش آسیب پذیر و شکننده مافیای زباله که برای چندرغاز، ناقلی، جان خود را قمار می کند، به نظر می رسد در تمام سیاست گذاری ها، نادیده گرفته شده است.

مدیرعامل پسماند گفته است: از شب چهارم فروردین ماه، بر خورد قهری با زباله گردان و پیمانکاران متخلف آغاز شده است. گفت: تلاش ما این است تا بتوانیم با توقیف خودروهای غیر مجاز حمل زباله، متخلفین و سرشاخه های اصلی این کار را شناسایی کنیم.

حجم پرداخت تسهیلات با نرخ ترجیحی ۱۲ درصد، با توجه به شدت خسارتی که به اقتصاد وارد شده، کافی است یا باید بیشتر شود؟

اخبار کارگری

جمعی از کارگران قطعه ساز:

نگران بازگشت به کار هستیم

جمعی از کارگران قطعه ساز سراسر کشور در نامه ای به رئیس جمهور، خواستار دو هفته تعطیلی بعد از پانزدهم فروردین شدند. به گزارش ایلنا، تصمیم به فعال شدن کارخانه های خودروسازی، کارگران قطعه سازی سراسر کشور را که تعداد آنها حدود ۷۰ هزار نفر است و تقریباً در ۱۵ استان کشور پراکنده هستند، بابت شیوع ویروس کرونا در کارخانه ها نگران کرده است. اگر خودروسازی ها فعال شوند، واحدهای قطعه سازی نیز مجبورند به تبعیت از آنها، به سر کار بازگردند تا قادر به اجرای تعهدات خود باشند. در همین راستا جمعی از کارگران قطعه ساز در نامه ای به رئیس جمهور، خواستار توقف کامل کار در قطعه سازی ها و خودروسازی ها تا اول اردیبهشت ماه شده اند. در این نامه آمده است: پس از بازگشت کارکنان و کارگران قطعه ساز پراکنده در ۱۵ استان کشور از تعطیلات نوروزی، بسیاری از ایشان ناقل بیماری هستند، حتی اگر علائم آن را نداشته باشند و چه بسا در ساعات اولیه، ویروس در فضای کوچک و به هم فشرده کارخانجات به سرعت منتشر شده و به خانواده ها و جامعه منتقل شود. در صورتی که خودروسازان بنا بر دستور مقامات حداقل دو هفته تعطیل نکنند، قطعه سازان بر سر دوراهی اجبار به تولید برای عمل به تعهدات در قبال خودروسازان یا توقف موقت تولید گیر می کنند و اگر بخواهند آینده کاری خود را نزد خودروسازان خراب نکنند، ناچار از فراخوانی کارکنان برای کار هستند. این کارگران خواستار توقف دو هفته ای تولید در خودروسازی ها شده اند و می گویند: زنجیره تولید خودرو، می تواند بیماری را گسترش دهد.

یک فعال کارگری:

جهش تولید با حفظ اشتغال محقق می شود

رئیس کانون عالی انجمن های صنفی کارگران معتقد است محقق شدن شعار جهش تولید در سال ۱۳۹۹ نیازمند اتخاذ سیاستی است که هم معیشت و امنیت شغلی کارگران را تامین کند و هم چرخ کارخانه ها را به گردش درآورد. ناصر چمنی در گفت و گو با ایسنا، درباره تحقق شعار جهش تولید در سال جاری گفت: بیش از یک دهه است که مقام معظم رهبری شعار سال را بر پایه مباحث اقتصادی انتخاب و نامگذاری می کنند. معتقدم اگر عنوان جهش تولید برای امسال انتخاب شده، به این دلیل است که رونق تولید در سال گذشته به معنای واقعی انشاق نیفتاده است. وی ادامه داد: مسئولان کشور باید برای به نتیجه رسیدن شعار سال ۱۳۹۹ شرایطی را به وجود بیاورند که کارفرمایان مشکلاتشان را راحت تر حل کنند و بیشتر به فکر تولید باشند. رئیس کانون عالی انجمن های صنفی کارگران، تسهیل شرایط تولید و تزریق نقدینگی به واحدهای تولیدی را از جمله راهکارهای تحقق جهش تولید برشمرد و گفت: اگر تولید کنندگان دغدغه تامین مواد اولیه، تسهیلات بانکی و حامل های انرژی را نداشته باشند روی تولید با کیفیت متمرکز می شوند.

نویخت:

افزایش حقوق کارگران خارج از اختیار من است

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: قانون درباره کارگران و مستمری بگیران تامین اجتماعی سازوکاری مشخص کرده که پیگیری افزایش حقوق این عزیزان خارج از اختیار من است. به گزارش ایسنا، محمد باقر نوبخت در توییتی نوشت: کارگر عزیز می مرا خطاب قرار داد که چرا فقط پیگیر افزایش حقوق شاغلین و بازنشستگان لشگری و کشوری هستم و در برابر کارگران و مستمری بگیران تامین اجتماعی احساس مسئولیت نمی کنم؟ خدایم داندا احساس شرمندگی کردم اما قانون در خصوص این عزیزان سازوکاری مشخص کرده که خارج از اختیار من است.